

Akademio Internacia de la Sciencoj San Marino, filio „AIS-Kelemantia“ en Komárno

Projekto de la esplor-eduka universitata agado de la Akademio Kelemantia en Komárno, filio de la Akademio Internacia de la Sciencoj San Marino, konforme al la § 47 de la universitata legho n. 131/2002 de la legharkolekto

Proponanto: Akademio Internacia de la Sciencoj San Marino, reprezentata de sia prezidanto OProf. Dr. habil. Helmar G. Frank, pere de la firmao S-COM, societo kun limigita risko, registronumero 31 409 857, kun sidejo en Komárno, K. Thalyho 39/6, perantino OProf. Dr. habil. Eva Poláková

Junio 2003

Projekto de starigo de la internacia libera multkultura universitato, filio de la Akademio Internacia de la Sciencoj San Marino sur la tereno de Slovakio, Akademia Kelemantia en Komárno

Statuta organo: komence agantoj de la fondosocieto S-COM, s.k.l.r., post la ekesto de la universitato statutaj universitataj organoj

I. Idea koncepto, kialoj de ekesto

1. Gĝeneralaj societaj kondiĉoj

Gravaj societaj-ekonomiaj ŝanĝoj en la lastaj jaroj tushis ne nur okazajhojn en eŭropa kunteksto, sed ankaŭ la Slovakian respublikon. Streboj pri eniro en la Eŭropan Union influis preskaŭ ĉiujn flankojn de la gvidado de la societo, inkluzive de la edukado kaj instruado. Unuflanke plifortighantaj tendencoj pri memstaro de unuopaj, precipe malgrandaj ŝtatoj, nacioj, naciecoj, aliflanke tendenco de integriĝo en pli grandaj eŭropaj kaj mondaj strukturoj spegulighas ankaŭ en politikaj-kulturaj aktivecoj de slovakaj civitanoj. Post la pligrandigo de la Eŭropa Unio staros ties civitanoj i. a. antaŭ la problemo de la « eŭropa klerigado », « eŭropa lingvo », defendo de minoritataj kulturoj ktp. Ĉiuj tiuj problemoj multe tuxsas ankaŭ multnacion kaj multkulturan Slovakion. Multaj leghaj normoj (tushantaj homrajtojn, minoritatojn, ŝtatlingvon, klerigadon...) estas jam nun bona elirpunkto por reorganizo de gvidado je ĉiuj niveloj. Praktika realigo tamen dependas de konkreta solvo de unuopaj taskoj, precipe de tiuj, kiuj senpere tushas normalan civitanon. Unu el ili estas demando de klereco kaj klerigado, kiun oni devas solvi ankaŭ el la vidpunkto de protekto de kulturaj minoritatoj.

Akademio Internacia de la Sciencoj San Marino, kiu parte jam agas en Slovakio ekde 1994 surbaze de la kontrakto, subskribita kun la Konstantin-Universitato en Nitra (aldonajho n. 1) bazigas sian kompletan agadon sur la principo de absoluta sendiskriminado de la sciencistoj, pedagogoj, studentoj, ankaŭ rilate de diversaj komunikadlingvoj de la partoprenantoj, lastatempe ĝi disvastigas siajn klerigaktivecojn en diversaj landoj, kaj tial ĝi ofertas siajn fakajn personajn fortojn ankaŭ al subteno de la internacia, multkultura kaj interdisciplilna klerigado en Slovakio.

Samgrava estis anakŭ la motivo firmigi, resp. samrajtigi sur eŭropa kontinento ĉiujn kulturojn kaj komunikadlingvojn kun la angla kulturo, kiu momente estas en reganta pozicio. El historia, geografia kaj ekonomia vidpunkto estas multe pli pravigita konekto de la eŭropa kultura tradicio ekzemple kun kulturo germana pli ol kun la angla, eventuale kun aliaj grandaj eŭropaj kulturoj. Tiun ideon realigas AIS praktike per tio, ke ĝhiaj oficialaj samrajtaj lingvoj estas la Angla, la Franca, la Germana, la Itala, kaj kiel referenca kaj labora lingvo uzatas neutrala supernacia lingvo – la Internacia Lingvo de D-ro Esperanto (se en la Europa Unio ne estos akceptita komuna neutrala oficiala lingvo).

Baza celo de la ekesto de la Akademio Kelemantia estas starigi meze de la Eŭropo esplor-klerigan centron de la neŭtrala eŭropa komunikado, eksperimente pravigantan unu el la modeloj de la solvo de lingvoproblemoj de le EU, nome planlingvan komunikadon.

Supre menciitaj societaj-politikaj cirkonstancoj kondukis nin al decido peti la konsenton kun fondo de plenrajta universitata agado sur la teritorio de Slovakio kaj situi la sidejon de planata AIS-filio al kunfluo de Danubo kaj Váh, en la urbon Komárno, kiu nun disvolviĝas en modernan multkulturan centron de la suda Slovakio. Ni volas pruvi, ke precipe tie, en miksita slovako-hungara teritorio (de ekstere vidata kiel eble konfliktodona) oni povas realigi neŭtralan akademian klimaton, kiu subtenas nacian kunvivadon sur principo de egaleco, subtenanta ĝeneralan scienc-klerigan universitatan kunlaboron kun pluraj hejmaj kaj eksterlandaj univiersitatoj.

La urbo Komárno estas modele geografie kaj politike taŭga por nia celo: chu el la vidpunkto de multeco de minoritatoj tie vivantaj (hungaroj, romaoj, germanoj), chu el la vidpunkto de diversa religia kaj kultura fono, aŭ el la vidpunkto de teritoria pozicio, trafikaj konektoj kaj proksimeco de ŝtatlinoj kun Hungario kaj Austrio. Ni opinias, ke ĉi tie eblus realigi avantaĝan kunlaboron kun eksterlandaj partneroj, kiuj partoprenas klerigan agadon de AIS, kaj same modele senantaŭjuga kunlaboro kun la ekestanta hungara universitato.

2. Pragmatikaj kialoj

Celo realigi kompletan akademian klerigadon sur la teritorio de Slovakio estas rezulto de la kontrakto pri kunlaboro de la Akademio Internacia de la Sciencoj San Marino, subskribita la 16-an de februaro 1994 kun la Pedagogia Altlernejo en Nitra, surbaze de kiu la Altlernejo ighis provizora AIS-sidejo en Slovakio kaj tiel ankaŭ la unua sidejo de la slovaka filio SAIS en Nitra. Laŭkontrakte okazis la kunlaboro kun prelegaj kaj intershanghaj aktivecoj (de pedagogoj kaj studentoj) kaj organizado de diversaj sciencaj-pedagogiaj aktivecoj (konferencoj, seminarioj, studadsesioj). Aldonajho al tiu interkonsento subskribighis la 3-an de marto 1997 jam kun cheesto de plua partnero, Universitato Lucian Blaga en Sibiu (RO). Rezulto de tiu ĉi pli vasta kunlaboro estis i. a. evoluo de lingvokursoj en la fako komunikadkibernetiko, disvastigataj per la reto, kaj komune eldonataj publikajhoj, kiuj daŭre aperadas. En 2001 oni malakceptis proponon fondi AIS-fakultaton en la Konstantin-Universitato en Nitra, tial ŝajnis esti pli efika ekesto de memstaraj gastigantaj AIS-katedroj en la Pedagogia Fakultato, kies praktika agado tamen ne sufiĉe konformis al la starigitaj celoj. La celo de AIS estis precipe perspektive starigi kaj evoluigi memstaran internacian interdisciplinan universitatan klerigadon. Tial shanghighis la strategio kaj la senato konsentis kun la ideo de la komarnanoj, fondi ĉi tie sian filion.

3. Objektivaj kialoj

3.1. En la klerigo oni bezonas same reagi al la postuloj pri inter- kaj transdisciplineco, kiel ankaŭ al la mallargha specialigho. En eŭropa kunteksto necesas kadre de plureco de sciencaj opinioj, pedagogiaj skoloj kaj egalaj klerigshancoj ebligi al la studentoj specialighi ankaŭ pri netradicia, interdisciplina, multkulture orientita studado.

AIS volas plilarghigi tiun ĉi kampon, t. e. ebligi al interesitoj studi netradiciajn disciplinojn (precipe en komunikadsciencoj, komunikadkibernetiko, eurologio, interlingvistiko kaj aliaj tuteŭrope orientitaj sciencoj) garantiitaj per specialistoj sur internacia nivelo. Tion pravigas ĝhia ghisnuna internacia universitatnivela kleriga agado, oficiale rekonata krom San Marino ekz. en Pollando (bakalaŭra studado de turismiko), en Rumanio (bakalaŭra, magistra kaj doktora studado de komunikadscienco kun la Germana kaj kun eŭrologio). Antaŭ subskribo staras interkonsentoj pri kunlaboro kaj realigo de la nova studfako interdisciplina pri eŭropa kulturo “Eŭrologio” kun universitatoj en Italio, Kroatio kaj Bulgario.

Klerigejoj – filioj, kie AIS realigas sian scienca-pedagogian agadon, momente estas:

1. fakulta departemento de la sciencrevizio, universitata pedagogio kaj eŭrologio en la Universitato Lucian Blaga Sibiu-Hermannstadt (RO)
2. Universitato de eŭropa juro EJUSO Moskva (RUS)

3. Info-Ruthenia Moskvo (RUS)
4. AIS-klerigejo Karlovo (BG)
5. AIS-klerigejo Bydgoszcz (PL)
6. *la planata libera europa universitato Akademio Kelemantia Komárno (SK).*

En chiuj tiuj laborejoj baza laborlingvo estas la neutrala Internacia Lingvo de D-ro Esperanto. Per plimultigo de siaj filioj AIS volas certigi por studentoj kaj pedagogoj eblon de akademiaj movebloj en multkultura, lingve neutrala spaco surbaze de komunikado en neŭtrala lingvo.

3.2. Samgrava ni opinias celon estigi adapteblan modelon de la funkcia universitata klerigado en nacie miksitaj, multkultura medio, en kiu pruvighos la efektiveco de plurlingva komunikado surbaze de samrajteco kaj nediskrimineco de diversaj lingvoj. Baza principo de tia modelo estas kognitiva bilingvismo (pensado en la gepatra kaj en planlingvo), kiu devus garantii senprobleman sciencon komunikadon. Laŭ tiu modelo, kiun AIS pli ol dudek jarojn aplikas en sciencoj kaj klerigado, oni povas en la planata universitato krei reale pruvigeblan modelon de solvo de lingvoproblemo ene de Europa Unio. Kaze de sukceso povas poste ekesti pluaj similaj klerigaj institucioj surbaze de multkultura komunikado, kun aplikado de la komuna neŭtrala europa lingvo. Tia realigo de scienca dialogo de eŭropaj, resp. mondaj kulturoj en akademia tereno garantios forigon de ajna konflikto, kiu sub aliaj kondiĉoj ekestus kaŭze de diversa politika, religia, kultura, nacia kaj alia impulso.